

Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
Bhar.I.180/2022/5.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2022. június 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A közúti veszélyeztetés büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. január 27. napján kihirdetett 3.Bf.462/2021/5. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat a közúti járművezetéstől tiltja el.

Egyéb részekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Járásbíróság a 2021. október 21. napján kihirdetett 14.B.218/2021/12. számú ítéletével a vádbeli tényektől érdemben eltérve Terhelt1 vádlottat a közúti veszélyeztetés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk. 234. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. Megállapította, hogy elkövette a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének szabálysértését [a szabálysértésekről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban Szabs.tv.291. § (1) bekezdés], ezért megrovásban részesítette.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, a bűnösség vád szerinti közúti veszélyeztetés büntetésében történő megállapítása és végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés, valamint közúti járművezetéstől eltiltás kiszabása érdekében (14.B.218/2021/12. számú elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv 10. oldal utolsó bekezdés, valamint 13. sorszámú utóirat). Indokai szerint az elsőfokú bíróság ítélete felderítetlenség, iratellenesség és helytelen ténybeli következtetések miatt részben megalapozatlan. A megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében bizonyítás elrendelését, műszaki szakértő kirendelését és a tanúk kihallgatását indítványozta, utalva arra, hogy a bizonyítás eredménye, valamint az iratok tartalma és ténybeli következtetés útján a

megalapozatlanság orvosolható és a megalapozottá tett tényállás alapján a váddal egyezően vonható következtetés a vádlott bűnösségére a közúti veszélyeztetés büntetében (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség K.4463/2020/25., 3. sorszámú másodfokú irat).

[3] A vádlott és a védő tudomásul vették a járásbíróság ügydöntő határozatát.

[4] A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2022. január 27. napján tartott tárgyaláson meghozott 3.Bf.462/2021/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatta és a vádlottat bűnösnek mondta ki közúti veszélyeztetés büntetében [Btk. 234. § (1) bekezdés], ezért vele szemben 200 napi tétel, 1000 Ft napi összegű, 200 000 Ft végösszegű pénzbüntetést és 1 év „B” járműkategóriára korlátozott közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki. Rendelkezett a pénzbüntetés megfizetési és átváltoztatási feltételeiről, a közúti járművezetés tartamába beszámította a vezetői engedély elvételétől, 2020. október 8. napjától 2021. október 8. napjáig eltelt időt. A szabálysértési felelősségre vonásra vonatkozó rendelkezést mellőzte, továbbá rögzítette a vádlott új személyazonosító okmányának számát. Végül határozata rendelkező részében részletesen kioktatta a jogosultakat a másodfellebbezés jogára.

[5] A másodfokú bíróság ítélete ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

[6] Az ügyészség a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett, börtön fokozatú szabadságvesztés és hosszabb tartamú közúti járművezetéstől eltiltás alkalmazása céljából terjesztett elő perorvoslatot. A fellebbezés írásbeli indokolása szerint az törvényszék az elsőfokú ítélet ténybeli hibáit megfelelően korrigálva a részbeni megalapozatlanságot kiküszöbölte és a megalapozott tényállás alapján okszerűen vont következtetést a váddal egyezően a vádlott bűnösségére. Nem értékelte azonban kellő nyomatékkl, hogy a vádlott egy általa sérelmesnek tartott közlekedési helyzetből eredő konfliktus megtorlásaként helységi egyik legforgalmasabb részén szándékosan közvetlen veszélynek tette ki a másik gépkocsiban utazók testi épségét, és csak véletlen, hogy nem következett be közlekedési baleset. A vádlottal szemben a büntetési célok csak végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztéssel és hosszabb tartamú, járműkategóriára korlátozás nélküli közúti járművezetéstől eltiltással érhetők el. Ennek megfelelően tett indítványt a másodfokú ítélet megváltoztatására.

[7] A vádlott és a védő pedig a bűnösség megállapítása miatt, felmentés céljából éltek jogorvoslattal (3.Bf.462/2021/5. számú jegyzőkönyv 5. oldal 3-4. bekezdés). A védő a fellebbezés írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a kamerafelvételek és az azokból nyert fényképfelvételek alapján nem állapítható meg a másodfokú bíróság által rögzített azon tény, hogy a vádlott által vezetett gépjármű a cím7 utca kereszteződésében a külső forgalmi sávból hirtelen áttérve, miután áttért a kistehergépkocsi elé, intenzíven fékezett volna és ezzel tanú3t hirtelen fékezésre kényszerítette. A vádlott felelőssége nem állapítható meg, ezért a jogorvoslatnak megfelelően a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását indítványozta.

[8] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.81/2022/2. számú észrevételében a másodfokú ítélet elleni fellebbezést irányba és indokai alapján fenntartotta, míg a védelmi jogorvoslatokat alaptalannak találta.

[9] Az ítéltábla az ügyészségi és a védelmi másodfellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 620. § (1) bekezdése értelmében, figyelemmel a Be. 621. § (2) bekezdésére is, nyilvános ülésen bírálta el, amelyen az ügyész az észrevételében írtakat fenntartotta, míg a vádlott és a védő továbbra is felmentésre tettek indítványt.

[10] Az ügyészség fellebbezése részben alapos, a védelmi jogorvoslatok azonban alaptalanok.

[11] A harmadfokon eljáró ítéltáblának elsőként abban kellett állást foglalnia, hogy megnyílt-e a harmadfokú felülbírálat lehetősége vagy sem. A Be. 615. § (1) bekezdése az első- és másodfokú bíróság ellentétes döntését kívánja meg a joghatályos másodperorvoslathoz. E törvényhely (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett. Az ügyben ez az eljárásjogi helyzet: a harmadfokú eljárás lehetősége megnyílt.

[12] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpont alapján felülbírálta a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, és azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntésével összefüggő felülbírálata eredményezett, valamint a b) pont értelmében az első- és másodfokú eljárást arra tekintet nélkül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. Emellett a Be. 618. § (2) bekezdése alapján hivatalból revízió alá estek az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezések.

[13] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy feltétlen, hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem történt sem az első- sem pedig a másodfokú eljárásban.

[14] A másodfokú bíróság kifogástalanul ismerte fel, hogy az elsőfokú bíróság a Be. 6. § (2) és (3) bekezdésében megfogalmazott, az eljárási feladatok megoszlása elvének egyik fontos pillérét jelentő vádhoz kötöttség elvét megsértette, amikor hangsúlyos bizonyítást követően olyan tényeket állapított meg a [10] bekezdésben, mely a vád részét nem képezte és közvetlenül utal jelen ügyben meg nem vádolt tanú3 és tanú4 büntetőjogi felelősségére. A másodfokú bíróság a lényeges, de orvosolható eljárási szabálysértést észlelve helytállóan

mellőzte a ténybeli felülbírálat során a hivatkozott tényállásrész az elsőfokú ítéletből. Indokaival a harmadfokú bíróság egyetértett annak megjegyzésével, hogy ugyan az elsőfokú bíróság nem állapította meg és meg sem állapíthatta a vádelv folytán a fenti személyek büntetőjogi felelősségét, annak sincs helye, hogy vád hiányában egyértelműen bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító tényeket foglaljon ítéletbe olyan személyek esetében, akiket az ügyészség nem vádolt meg. Eltérő lehet a helyzet jogos védelmi szituációban a bizonyítás eredménye alapján, de itt ilyen fel sem merült, másfelől a jelzett tényállásrész több okból is megalapozatlan volt és a tényállásban már ezen okból sincs helye.

[15] Ami a ténybeli felülbírálatot illeti. A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[16] A harmadfokú bíróság megállapította, hogy a megalapozatlanság kiküszöbölését követően a tényállás megalapozottá vált, így az ítéltábla a tényállást a másodfokon megalapozottá tett tényállásra alapította.

[17] Az elsőfokú ítélet megalapozatlansága valóban részleges, azonban a Be. 592. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjai mellett a tényállás hiányos is volt [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont], mely a felderítetlenségből eredt.

[18] A másodfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás, valamint az elsőfokú bíróság által felvett bizonyítással érintett ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján törvényesen módosította érdemben az elsőfokú ítélet tényállását. Jelen esetben azonban annyi pontosítás szükséges, hogy a felülbírált ügyben másodfokon nem csupán helyesbítésre és kiegészítésre került sor, hanem a törvényszék az elsőfokú ítélettől eltérő tényállást állapított meg, mely alapján lehetőség nyílt a vádlott bűnösségének kimondására. Ez az ún. ténybeli nagyreformáció a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerint. A ténybeli helyesbítés és kiegészítés, valamint az eltérő tényállás alapvető különbsége az, hogy utóbbi „megfordítja” az ügyet, azaz az elsőfokú ítélettől eltérő gondolati-logikai úton a törvényi tényállás kapcsán érdemben más, a felülbírált tényállástól a büntetőjogi felelősségre kihatóan merőben eltérő tényeket rögzít. Jelen esetben ez a perjogi helyzet, ezért a tényállás megváltoztatása a másodfokú bíróság által is hivatkozott Be. 593. § (1) bekezdés c) pontján alapszik.

[19] A Be. szabályrendszerében a bíróság bizonyítás alapján jár el. A másodfokú eljárásban a vádlott terhére történő bizonyításnak és ezáltal eltérő tényállás megállapításának további korlátja, hogy a bizonyítás alapján csak akkor állapítható meg a vádlott terhére eltérő tényállás, ha a bizonyításra az ügyészség indítványt tesz. E törvényi feltétel megvalósult, mert az ügyészség határozott indítványt tett a bizonyítás felvételére.

[20] A másodfokú bíróság azt helyesen észlelte, hogy a tanúbizonyítás már nem szükséges, ugyanakkor a vádbeli esetet nagyrészen rögzítő kamerafelvétel adatait tartalmazó okirat tárgyalás anyagává tétele indokolt volt. E körben ugyanakkor utalni kell rá, hogy a fő, központi bizonyíték maga a kamerafelvétel mint tárgyi bizonyíték, ezért célszerű lett volna a másodfokú eljárásban annak lejátszása, mert ez a közvetlen bizonyíték, a rendőrségi dokumentáció már csak származékos bizonyítékot képez. Mindez azonban nem eljárási szabálysértés, mert az okirat is bizonyíték, és az elsőfokú bíróság lejátszotta a felvételt, így a bizonyítási anyag értékelt része. A járásbíróság nyilvánvalóan tévesen, a logika szabályait megsértve vette számba a bizonyítékokat, melyet azonban a másodfokú bíróság orvosolt. A téves elsőfokú bírósági mérlegelés egyébként mind a személyi, mind a tárgyi bizonyítást végig kísérte. Az ügyben valóban nem volt szükséges a műszaki szakértő kirendelése, mert a felvételek megfelelően választ adtak a jelentős ténykérdésekre. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság alappal nem hivatkozhat matematikai műveletekre, számításra, mert e kérdések megválaszolása különleges szakértelmet igényel, melyet nem pótol a bíróság észlelése, még akkor sem, ha az eljáró bíró rendelkezik megfelelő szakértelemmel. A felülbírált ügyben azonban a lényeges tények elsősorban a kamerafelvétel alapján szakértői bizonyítás nélkül is megállapíthatók voltak.

[21] A törvényszék tehát a perjogi szabályokat megtartotta és a Be. 598. § (2) bekezdésében írtak adtak lehetőséget az elsőfokú bírói bizonyíték-értékeléstől eltérő mérlegelésre, mely szintén perjogi feltétele volt az eltérő tényállás megállapításának.

[22] A megalapozottá tett tényállás alapján a másodfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak. A Btk. 234. § (1) bekezdésében meghatározott közúti veszélyeztetés törvényi tényállási elemei teljesek. A vádlott a szabálytalan sávváltással, a sértetti gépjármű elé bevágással, e jármű vezetőjét hirtelen fékezésre kényszerítéssel – amint a másodfokú bíróság helyesen megállapította – szándékosan megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 18. § (1) bekezdés c) pontjában, a 27. § (3) bekezdésében és a 36. § (4), (5) bekezdésében meghatározott közlekedési szabályokat (a záróvonal átlépésére, a hirtelen sebességsökkentésre, fékezésre és a párhuzamos közlekedésre vonatkozó előírásokat). E szándékos szabályszegés következtében pedig közvetlen veszélynek tette ki tanú3 és a járművében utasként tartózkodó személyek testi épségét.

[23] A vádlott a közlekedési szabályokat egyenes szándékkal szegte meg, és szándéka átfogta eshetőleges formában az eredményként megfogalmazott közvetlen veszélyhelyzetet, ez az ún. limitált veszélyeztetési szándék (Kúria 41. BK vélemény). Jelen esetben nem valósult meg súlyosabb eredmény, de utalni kell rá, hogy ezen eredményre nézve már legfeljebb a gondatlanság terjedhet ki. A közvetlen veszélyhelyzet mint eredmény egyértelműen rögzíthető, s ennek oka pedig a vádlott szándékos közlekedési szabályszegése volt.

[24] A büntetés kiszabásánál irányadó, a Kúria 56. BK véleményében is megfogalmazott enyhítő és súlyosító körülményeket a másodfokú bíróság feltárta és nem tévedett, amikor a büntetlen, megfelelő közlekedési előéletű vádlottal szemben az ügyészégi indítványtól eltérően a Btk. 33. § (4) bekezdésének alkalmazásával végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés helyett a Btk. 50. § (1) bekezdés alapján vagyoni jellegű joghátrányt, pénzbüntetést szabott ki. Szabadságvesztés alkalmazása nem volt szükséges.

[25] A vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyai alapján elfogadható az egy napi tétel összegének, a törvényi minimumban, 1000 Ft-ban való meghatározása is. A pénzbüntetés napi tételszáma igen méltányos, de lényeges megemelésére az ítéltábla nem talált törvényes lehetőséget, figyelemmel a vádlott büntetlen előéletére, rendezett életvitelére, a hosszabb időn át tartó kifogástalan közlekedési előéletére.

[26] A másodfokú bíróság a törvényi rendelkezéseknek megfelelően alkalmazta a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja alapján a járművezetéstől eltiltást, figyelembe véve a Kúria 38.BK véleményében írt szempontokat is. A szándékos közlekedési bűncselekményt elkövető eltiltása, figyelemmel a bűncselekmény jellegére is, nem volt mellőzhető. Az eltiltás tartamának megállapítása a Btk. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel helyes, arányos az elbírált cselekménnyel, de indokolatlan a „B” kategóriás járművekre történő korlátozás. A vádlott az irányadó tényállás szerint ugyan több járműkategóriára is rendelkezik érvényes vezetői engedéllyel, azonban nincs arra tényadat, hogy ezen kategóriákat saját, vagy családja megélhetése érdekében, vagy más fontos személyi-vagyoni okból használja, mely megalapozhatná a kategóriára eltiltást, utalva arra is, hogy a bűncselekmény elkövetésére helységi egyik fő közlekedési útvonalán, a déli órákban került sor, igen forgalmas közlekedési viszonyok között.

[27] A kifejtettek alapján az ítéltábla a vádlottat a Btk. 55. § (3) bekezdése szerint meghatározott fajtájú járművekre vonatkozóan, azaz a közúti járművezetéstől tiltotta el, mert e járművek vezetésével jelenthet veszélyt mások életére, testi épségére. Valamennyi járműfajta az eltiltás nem volt indokolt.

[28] E büntetés már alkalmas a büntetési célok elérésére, megfelel a büntetéskiszabási elveknek és tetteirányos is.

[29] A másodfokú ítélet egyéb, a pénzbüntetés átváltoztatására, a vezetői engedély elvétele időtartamának beszámítására, a szabálysértési felelősség mellőzésére vonatkozó rendelkezései megfelelnek a törvénynek.

[30] A kifejtettek tekintettel a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 623. § alkalmazásával helybenhagyta.

Debrecen, 2022. június 14.

Dr. Háger Tamás s.k.a tanács elnöke, Dr. Diószegi Attila sk. előadó bíró, Dr. Nagy Éva sk.bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.462/2021/5. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bhar.I.180/2022/5. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. június 14.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke